



Datum  
2022-10-17

Diarienummer  
BIN 2022/3215

Stina Salmonsson  
Verksamhetschef måltid och transport  
stina.salmonsson@trelleborg.se  
0410-73 47 43

Enheten för hållbar utveckling  
Attention: Mirja Ullvig  
Tillväxtavdelningen  
Kommunledningsförvaltningen

## Internremiss, Förslag till regeringen i Miljömålsrådets årsrapport 2022 (dnr M2022/00493)

### Sammanfattning

Trelleborgs kommun är en utav flera andra remissinstanser (kommuner, organisationer, företag) som erhållit inbjudan<sup>1</sup> att lämna synpunkter på Miljödepartementets förslag till regeringen i *Miljömålsrådets årsrapport 2022, inklusive förslag till regeringen* (dnr M2022/00493).

Remissen inkom till Trelleborgs kommun från Regeringskansliet den 12 oktober 2022. Svar ska ha kommit in till Miljödepartementet senast den 25 januari 2023 och ärendet ska därför behandlas på kommunstyrelsens sammanträde den 14 december 2022. Ärendet handläggs inom enheten för hållbar utveckling, tillväxtavdelningen, kommunledningsförvaltningen. Kontaktperson är Mirja Ullvig.

Kommunledningsförvaltningen har som en del av beredningen skickat ärendet på remiss till Trelleborgs Energi och bildningsförvaltningen.

Bildningsförvaltningen ombeds yttra sig avseende förslag till regeringen som innefattar **punkt 1. Mer hållbara måltider i skolan** (avsnitt 8.2 Programområde Styrmedel för hållbar konsumtion, sid. 27).

Bildningsförvaltningens yttrande ska skickas till KS diarium [KS\\_W3D3@Trelleborg.se](mailto:KS_W3D3@Trelleborg.se) senast 31 oktober 2022, diarienummer KS 2022/784.

<sup>1</sup> Myndigheter under regeringen är däremot skyldiga att svara på remissen.

**Bildningsförvaltningen**

**E-post** bildningsforvaltningen@trelleborg.se

**Webb** [www.trelleborg.se](http://www.trelleborg.se)

**Besöksadress** Henry Dunkers  
gata 1

**Postadress** Box 79, 231 21  
Trelleborg

**Telefon** 0410-73 30 00

**Fakturaadress**

Box 173, 231 23 Trelleborg

**Org.nr** 212000-1199

## Ärendet

### Miljörådets förslag i avsnitt 8.2 Programområde Styrmedel för hållbar konsumtion

1. Mer hållbara måltider i skolan
2. Riktlinjer för mer hållbar mat i skattefinansierade miljöer för barn och ungdomar
3. Cirkulärt Lyft- Stöd till textil- och modeföretag för utveckling och omställning till mer hållbara produkter och affärsmodeller i en cirkulär ekonomi

Kommunledningsförvaltningen ber bildningsförvaltningen yttra sig om **punkt 1. Mer hållbara måltider i skolan**

Ur Miljörådets årsrapport 2022, sid. 27:

Förslaget syftar till en minskad miljöpåverkan från livsmedelskonsumtionen i skolan, samt att måltider som serveras i skolans lokaler är mer hälsomässigt hållbara. Det sistnämnda kan främja en jämlik hälsa och jämlika förutsättningar till inläring. Förslaget förväntas också kunna ge positiva effekter på skolelevernas framtida matvanor och hälsa.

Konkret innebär förslaget att komplettera skollagens nuvarande krav på att skolmaten i grundskolan ska vara näringsriktig och kostnadsfri, så att krav också ställs på matens miljöpåverkan. Dessutom föreslås att utvidga kraven till att inte enbart omfatta grundskolan, utan även andra skolformer, samt att kraven ska gälla all servering i skolans lokaler under hela skoldagen. I ett arbete med att genomföra förslaget bör frågan om vilka måltider som ska tillhandahållas kostnadsfritt och finansieringsprincipen för detta utredas. Detsamma gäller ansvarsfördelning rörande styrning, föreskrifter och uppföljning på skolmåltidsområdet.

#### **Befintliga problem som förslaget är tänkt att adressera när det gäller nuvarande krav på skolmåltider i skollagen:**

- Det finns idag inga krav på skolmåltiders miljömässiga hållbarhet
- Det är otydligt hur skollagens krav på näringsmässig hållbarhet ska tillämpas och följas upp i praktiken samt vilka av skolans måltider som omfattas.
- Det är otydligt vilka måltider som omfattas av skollagens krav på kostnadsfria skolmåltider.
- Skollagens nuvarande krav på skolmåltider gäller enbart grundskolan, och inte exempelvis förskola och gymnasieskola
- Det råder en otydlig ansvarsfördelning för styrning och uppföljning av skolmåltiderna
- Det saknas underlag för inspektion av kraven

### **Det finns idag inga krav på skolmåltiders miljömässiga hållbarhet**

#### *Bildningsförvaltningens synpunkter*

*Lokal livsmedelsproduktion är viktig för både krisberedskap, klimatanpassning och för en levande landsbygd. Trelleborgs skolor tar ett ansvar för hållbart utbud och bidrar i kommunens ansvar t.ex. genom försöka möjliggöra för lokala livsmedel och samarbete med LRF samt deltagande i projektet "En god granne". Arbetet med miljöpåverkan följs upp årligen via det systematiska kvalitetsarbetet, SkolmatSverige. Bildningsförvaltningen ser positivt på att styrning, utformning och uppföljning av skolmåltidernas kvalitet tydliggörs på nationell nivå. Krav i skollagen kombinerat med uppföljning kan bli en drivkraft för kompetensutveckling och kvalitetssäkring.*

### **Det är otydligt hur skollagens krav på näringsmässig hållbarhet ska tillämpas och följas upp i praktiken samt vilka av skolans måltider som omfattas**

#### *Bildningsförvaltningens synpunkter*

*Bildningsförvaltningen ser positivt på att samtliga måltider i samtliga verksamheter omfattas av samma reglering. Bildningsförvaltningen ser positivt på att styrning, utformning och uppföljning av skolmåltidernas kvalitet tydliggörs på nationell nivå. Livsmedelsverket utfärdar nationella riktlinjer med hänvisning till skollagen, men kopplingen mellan lagkrav och riktlinjer samt myndigheternas roll behöver förtydligas. Vetenskapligt grundade sammanvägningar utifrån hälsoeffekter och miljömål finns i Livsmedelsverkets kostråd och riktlinjer för offentliga måltider som tillsammans med kommande Nordiska näringsrekommendationer bör utgöra underlag för regleringen och uppföljningen av skolmåltidernas kvalitet.*

### **Det är otydligt vilka måltider som omfattas av skollagens krav på kostnadsfria skolmåltider**

#### *Bildningsförvaltningens synpunkter*

*Bildningsförvaltningen ser positivt på att samtliga måltider frukost, lunch och mellanmål samt i OB-verksamhet även middag, i samtliga verksamheter omfattas av samma regleringar. Systemet med kostnadsfria och näringsriktiga skolluncher har haft en positiv och utjämnande effekt på matvanor och hälsa. I Trelleborgs skolor pågår redan nu tre projekt med införandet av kostnadsfria frukostar vilket sannolikt utgör ett värdefullt inslag för elever med sämre förutsättningar att äta bra mat hemma. I Barnkonventionen, som är lag i Sverige, finns också barns rätt till näringsriktiga livsmedel i tillräcklig omfattning, vilket kostnadsfria skolmåltider kan bidra till att säkerställa. Om krav införs på fler kostnadsfria måltider utöver luncher skulle det också medföra kostnader.*

## **Skollagens nuvarande krav på skolmåltider gäller enbart grundskolan, och inte exempelvis förskola och gymnasieskola**

### *Bildningsförvaltningens synpunkter*

*Idag är ohälsosamma matvanor en bidragande faktor för ohälsa och förtida död i Sverige. Ohälsosamma matvanor och överkonsumtion bidrar till negativa effekter på folkhälsan och därigenom uppstår i förlängningen sjukvårdskostnader som belastar skattebetalare. Skolan står för en betydande del av barn och ungas matkonsumtion till vardags. Skollunchen bidrar med omkring 30 procent och tillsammans med frukost och mellanmål kan intaget utgöra 70–80 procent av energiintaget över en dag. Bildningsförvaltningen ser positivt på att samtliga måltider i samtliga verksamheter omfattas av samma reglering.*

## **Det råder en otydlig ansvarsfördelning för styrning och uppföljning av skolmåltiderna**

### *Bildningsförvaltningens synpunkter*

*Bildningsförvaltningen ser positivt på att styrning, utformning och uppföljning av skolmåltidernas kvalitet tydliggörs på nationell nivå. Livsmedelsverket utfärdar nationella riktlinjer med hänvisning till skollagen, men kopplingen mellan lagkrav och riktlinjer samt myndigheternas roll behöver förtydligas.*

## **Det saknas underlag för inspektion av kraven**

### *Bildningsförvaltningens synpunkter*

*Bildningsförvaltningen menar att för att tydligare styra utvecklingen av offentligt finansierade måltider krävs att beslutsfattare beaktar alla aspekter av hållbarhet och sätter ambitiösa mål utifrån flera aspekter, både miljömässiga och hälsomässiga. Det är idag vanligt förekommande att landets kommuner beaktar en eller ett par aspekter av hållbarhet men få omfamnar matens samlade påverkan på miljö och hälsa i t.ex. lokala mat- och måltidspolicys.*

*Bildningsförvaltningen menar att nationella riktlinjer skulle fungera som underlag för de lokala riktlinjer som föreslås i regeringens promemoria Ds 2021:31. Det är avgörande att riktlinjerna inte enbart omfattar upphandlingsprocessen utan även tar upp områden såsom menyplanering, servering och hantering av avfall. Detta skulle förenkla för verksamheterna att utforma sina lokala riktlinjer och säkerställa att de baserar dem på bästa tillgängliga kunskap. Livsmedelsverket är idag ansvarig för nationell samordning gällande hållbar livsmedelskonsumtion och har den kompetens som krävs för att utforma denna typ av riktlinjer och att säkerställa kvalitetssäkring utifrån nationella riktlinjer.*